

Takontroll

Av MONA LANGSET

Samlivsbrudd i egen generasjon, eller blant barn og barnebarn, kan faktisk føre til at personer du slett ikke ønsker, har krav på arv etter deg. Og det på bekostning av familie-medlemmer du virkelig bryr deg om.

Dine barn og mine barn, nye svigersønner og svigerdøtre, for ikke å snakke om eks-svigerbarn, kan komplisere arveoppgjøret når du selv går bort.

– Det gjelder å ta noen grep, sier rettsjefen Nina Dybedahl, gründer av Webjuristene og bidragsyter til boken «Arven» som nylig ble utgitt av Siv Henningstad.

Forfatter Siv Henningstad forteller at arv har blitt et stadig viktigere tema etter som hun selv har passert 60, og både egne og venners foreldre blir gamle og dør. Etter å ha sett flere stygge arveoppgjør på nært hold, begynte hun å jobbe med boken «Arven».

– For mange vil forholdet med mine og dine og felles barn gi utfordringer om hvem som har rett til å arve hva. Dine og mine barn har gjerne ulik ryggsekk med seg inn i familien, fastslår hun.

Uforløste konflikter

John Asland er Instituttleder ved Institutt for privatrett ved Universitetet i Oslo og professor II ved Høgskolen i Innlandet. Han er også bidragsyter i boken «Arven».

– Det er ofte en del uforløste konflikter i sammensatte familier. De kan komme til overflaten når den som har virket som en fender mellom barn og ny ektefelle dør. Når det er sammensatte familier i flere generasjoner, blir det potensielt flere konflikter, sier han.

John Aslands råd er å snakke med alle parter, høre deres ønsker og

dele egne tanker før du dør.

– Det er lettere å unngå konflikter når alle parter føler at de er blitt hørt. Det kan også være lurt å rådføre seg med advokat, sier han.

Balansegang

Advokat Anne-Sofie Rolfsjord er spesialist på arv og skifte. Nylig var hun også å se på NRK-serien Arveoppgjøret.

– Hvorfor kan arveoppgjøret bli ekstra belent i familier med dine og mine barn?

– I denne type familier kan det være en balansegang mellom det å sørge for at partner blir ivarett hvis du dør først, men også sørge for at egne barn tilgodeses på likt, uten at man må selge unna hus og hytter, sier hun. Og fortsetter:

– De fleste ønsker at ektefelle eller samboer skal ha det godt så lenge de lever, men også at det du selv har bidratt til samlivet skal falle tilbake til egen familie fremfor partnerens familie.

Ofte vil ting være enklere når man er gift, eller har samboer med felles barn. Da vil de fleste sitte i uskiftet bo etter at de blir alene, og barna får arven når begge foreldrene er døde.

– Når det er flere kull barn – både særkullsbarn og felles barn – blir det flere hensyn å ta. Mange familier lever med dine, mine og våre barn i arevis, og man skiller ikke så mye på hvem som er i familie juridisk sett, men når arveoppgjøret skal skje kan det få stor betydning.

Arv er en blanding av jus og følelser. Det som enkelte opplever som riktig stemmer ikke alltid med lovens løsning og da kan det oppstå problemer, oppsummerer advokaten fra Arveoppgjøret på NRK.

Advokat Anne-Sofie Rolfsjord har tre generelle råd:

1 Sett deg inn i hvordan ditt arveoppgjør vil se ut. Finn ut hva arveloven bestemmer for deg.

2 Hvis du ikke iker lovens løsning, må du opprette testament. Sørg for at testamentet er gyldig både i form og innhold.

3 Du er ikke nødt til å snakke med barna om arv. Hvis du oppretter et testament har ikke barna innsyn i det før du er død. Men hvis du snakker med barna om dette på forhånd blir det ofte enklere for alle når arveoppgjøret skal skje.

Fallgruver

Den 1. januar 2021 fikk vi ny arvelov i Norge. Meningen med den nye arveloven var at den skulle være bedre tilpasset dagens familiemønstre enn den forrige. Men fortsatt er det mange fallgruver når neste generasjon skal overta arven etter deg.

Seks eksempler og råd

GENERASJONER: Når det er dine og mine barn i opptil flere generasjoner,

Dine barn og mine barn: Over arven

kan det bli mer utfordrende å styre arven ditt du vil. Foto: ISTOCK

DIN ØKONOMI

BILLIGST STRØM:

185,69 ØRE/kWh

● Spotprisavtalen «Aqua Spot 12» er landets billigste, med en forventet månedspris på 1719 kroner + nettleie. (Årlig forbruk 20 000 kWh, kommune: Oslo). KILDE: STROMPRIS.NO

ISKALD DRIKKE DAGEN LANG

● Med temperaturer som har bikket 30 grader, har behovet for å kjøle seg ned vært stort. En isbitmaskin sørger for iskald drikke dagen lang. Denne Cuisine-maskinen er kjøpt i bruk, og en isbitleveranse tar bare drøye åtte minutter. Den blandsorte lakken er designmessig helt ålreit, men den samler godt med fingermerker og støv vises veldig godt om du ikke sveiper over den med jevne mellomrom. Pris 899 kroner. Les hele testen på: Tek.no

Cuisine Isbitmaskin

75/10
«Helt ålreit kvalitet på isbitene.»

Slik løser du seks vanlige arvekonflikter

ARVEN HAVNER HOS EKSSEN

- Jan (64) ble skilt fra Jenny for 20 år siden. De fikk sønnen Sander (24), som bodde fast hos faren i hele oppveksten etter skilsmissen.
- For fem år siden fikk Jan (64) en ny samboer, Julie (58).

Jan og Julie har ikke skrevet testament. De har tenkt at den nye arveloven sikrer samboere bedre rettigheter, til og med rett til å sitte i uskiftet bo.

På en ferietur blir Jan og Sander utsatt for en alvorlig ulykke. Jan dør momentant, og Sander dør på sykehus noen dager senere.

Det som skjer da, er at Sander umiddelbart arver sin far. Men siden Sander deretter også dør, går arven videre til hans nærmeste arving etter loven, nemlig hans mor. Det vil si Jans ekskone, Jenny.

Jan ville mye heller ha prioritert sin samboer, Julie.

● Hvordan kunne Jan unngå at arven havnet hos eksen?

– Det stemmer dessverre at ekskona vil ende opp med hele dødsboet etter Jan. Julie har ikke krav på en eneste krone fordi den

nye arveloven kun gir automatisk rett til arv, og delvis uskifte, for samboere med felles barn, konstaterer Dybedahl.

Hun sier at Jan kunne hatt følgende muligheter:

Hvis sønnen Sander var villig til det, kunne Jan innhentet et befestet arveavkall eller samtykke til et såkalt pliktdelsinnkrenkende testament. I det kunne Sander gitt forhåndssamtykke til at noen andre skulle motta hans arv dersom han selv døde maksimalt 4 uker etter farens død. Sander ville hatt lite å tape på det, for dersom han døde senere enn 4 uker så ville han arvet faren som normalt. Og Jan ville unngått at hans ekskone arvet noe av hans formue via Sander.

Jan kunne opprettet testament hvor han testamenterte den såkalte friarven (normalt 1/3), til sin samboer Julie. Da ville de i det minste ha unngått at 1/3 av Jans dødsbo endte opp hos eksen til Jan, via Sander.

Julies arverett kunne eventuelt vært gjort betinget av at Sander dør innen fire uker etter ham selv.

Eller at Sander får gjenværende del av denne tredjedelen ved Julies død.

HALVE ARVEN TIL EKS-SVIGER-DATTER FREMFOR EGET BARN

● Ekteparet Martin (86) og Maren (85) har to barn: Harald (60) og Hanne (58), som begge har hvert sitt barn.

Harald er skilt, og ingen i familien har noe godt forhold til hans ekskone.

Når ekteparet går bort i en alder av nærmere 90, blir deres arv fordelt likt mellom barna Harald og Hanne siden uskiftebo fordeltes likt på arvingene.

Men kort tid etter blir Harald og hans sønn (26) utsatt for en trafikkuulykke. Begge dør på sykehuset, Harald etter to dager, og sønnen etter en uke.

Arven som Harald nylig har fått etter sine foreldre, tilfaller da hans hardt skadde sønn. Og når sønnen dør noen dager senere, tilfaller arven hans mor. Det vil si at det gamle ekteparets eks-svigerdatter.

– Dette var ikke noe det gamle ekteparet ville ønsket. Hadde de kunne se fremover ville de heller at hele arven etter dem skulle tilfalle det gjenværende barnet og barnebarnet.

● Hvordan kunne det gamle ekteparet styrt dette mens de var i live?

– I dette tilfellet ville ikke et avkall fra sønnen Harald (60) ha hjulpet for da fordeltes arven som om Harald var død. Da ville arven gått til barnebarnet, og deretter til eks-svigerinnen, forklarer rettsjelpere.

– I stedet burde de fått samtykke fra både sønnen Harald og barnebarnet til pliktdelsinnkrenkende testament til fordel for Hanne dersom livsarvingene falt fra kort tid etter den lengstlevende av det gamle ekteparet. Eller dersom livsarvingene (Harald og sønnen) falt fra med kort tids mellomrom. Det ville forhindre at eks-svigerinnen arvet noe.

Dybedahl presiserer at dersom Haralds sønn var under 25 år da han døde, ville halvparten av arven etter Harald – totalt to tredjedeler av foreldrenes formue – endt hos Haralds søster, Hanne.

– Arveloven har et unntak fra regelen om at eneste gjenværende forelder arver alt dersom barnet dør før fylte 25 dersom foreldrene ikke bodde sammen. Det er nettopp for å unngå at arv havner hos tidligere partnere dersom arvingen faller fra ung, sier hun.

SAMMENSTATT FAMILIE: Særkullsbarn og eks-svigerbarn kan gjøre arveplanleggingen vanskeligere. Foto: ISTOCK

SÆRKULLSBARN VIL HA ARVEN NÅ

Dette eksemplet viser hvordan særkullsbarn kan gjøre det vanskelig for en uddelt forelder å bli boende i egen bolig etter ektefelles død:

- Lars (60) og Lene (58) er gift og har to voksne barn: Erik (30) og Eveline (28).
- I tillegg har Lars sønnen Eddy (35) fra et tidligere forhold. Eddy vokste opp sammen med sin mor og hennes ektemann.

Lars (60) blir brått alvorlig syk og dør etter kort tid. Det Lene og de to voksne barna de har sammen ønsker, er at hun skal få bli boende i huset som hun og Lars bygget sammen.

Det kunne hun også fint ha gjort dersom det bare hadde vært de to barna. Ektefeller har rett til å sitte i uskiftet bo. Det vil si at den gjenværende disponerer arven etter sin ektefelle resten av livet. Felles barn

har ikke krav på arv for begge foreldrene er døde.

Det er annerledes med særkullsbarn. De kan kreve sin del av arven med en gang deres foreldre dør. Og det er det Eddy gjør. Arven etter Lars skal deles likt mellom særkullsbarnet Eddy og søsknene Erik og Eveline som Lars fikk i ekteskapet med Lene.

Derved må Lene betale ut Eddys del av arven, noe hun ikke klarer uten å selge huset.

Robust oppladbar støvsuger

● Samsung Jet 90 Multi har robuste, men likevel lette deler som klikker på plass sømløst. Den har også justerbart rør, noe som er hendig hvis man ikke er så høy, og også praktisk når den skal ryddes bort. Den har imponerende sugekraft, og har turbobørste for å støvsuge tepper eller sofa med mye dyrehår. Batteritiden er på 45 minutter.

Les hele testen på: Tek.no

Samsung Jet 90 Multi

8,5/10
«Kraftfull støvsuger»

BILLIGST BOLIGLÅN:

2,03 %

● «Grønt boliglån» fra Sunddal Sparebank har en effektiv rente på 2,03 prosent. Det gir en månedlig betaling på 12 727 kroner om du har lånt 3 000 000 kroner. (Betingelsen: boliglån innenfor 60 %, 25 års nedbetaling). KILDE: FINANSFORTELENO

Hovedpoengene i arveloven

● Barna er arvelaterens nærmeste arvinger. Barna arver alt hvis arvelateren ikke har skrevet testament eller etterlater seg ektefelle eller samboer med rett til arv. Arven skal etter loven deles likt mellom barna.

● Om et barn ikke lever lenger, fordeles dennes del av arven likt mellom hans eller hennes barn (arvelaterens barnebarn). Dersom arvelateren ikke etterlater seg barn eller andre etterkommere, går arven til foreldrene.

● Arvelateren kan ved testament fordele arven på en annen måte enn den fordelingen som følger av loven, men livsarvingene (barna, eventuelt barnebarna eller deres etterkommere) har rett til en pliktdelsarv, som i utgangspunktet utgjør to tredeler av arven. Denne delen av arven kan arvelateren ikke testamentere til andre.

● Pliktelsarven er likevel aldri større enn 15 G (1,67 millioner kroner) til hvert av barna. Dette er en endring sammenlignet med den gamle arveloven, der pliktdelsarven var en million kroner.

● Beløpsbegrensningen på 15 G innebærer at dersom arvelateren etterlater seg to barn, og arven utgjør mer enn ca. 4,5 millioner kroner, utgjør barnas pliktdelsarv ca. 3 millioner kroner. Resten av formuen står arvelateren fritt til å disponere over ved testament selv om dette utgjør mer enn en tredel av arven.

● Arvelaterens ektefelle har rett til en firedel av arven når arvelateren etterlater seg livsarvinger. Ektefellen har uansett rett til en minsteav på 4 G (i overkant av 400 000 kroner). I små bo der arvelateren etterlater seg nettoverdier på 400 000 kroner eller mindre, blir ektefellen dermed enarving.

● Den som var samboer med arvelateren ved dødsfallet og har, har hatt eller ventet barn med arvelateren, har rett til en arv på 4 ganger grunnbeløpet. Dette gjelder også om arvelateren etterlater seg livsarvinger.

Kilde: Regjeringen.no

Kunne Lars og Lene gjort noe for å unngå å havne i en slik situasjon?

– Ja Lars kunne i det minste ha opprettet et testament der kona Lene fikk arve maksimalt ved å utvide hennes ektefelleav fra 1/4 til 1/3.

– Det ville indirekte gitt noe la-vere arv til særkullsbarnet Eddy fordi resten vil de tre barna ville blitt 2/3 i stedet for 3/4. Kanskje var det denne differansen som ville

gjort at Lene hadde klart å kjøpe ut særkullsbarnet Eddy, sier Nina Dybedahl.

Jan kunne også tilføy i testamentet at særkullsbarnets arv skulle reduseres til minstebeløpet på 15 G hvis det ville gitt ham mindre arv.

I tillegg kunne Lars for eksempel: Forsøkt å forhandle med sønnen mens han levde. Ovenstående hadde kanskje ikke vært nok, siden 15 G tross alt er over 1,67 mil-

ljoner kroner. Det beste ville vært om Lars hadde tilbudt særkullsbarnet Eddy en utbetaling nå, mot at han samtykket til at faren kunne testamentere fritt over sønnens såkalte pliktdelsarv senere.

Lars kunne statistisk sett ca. 24 år igjen å leve for han døde. Sønnen hadde utsikt til å motta inntil 1,67 millioner i farsarv om 24 år dersom faren levde i samsvar med forventet levealder. Arvbeløpet kunne blitt noe høyere siden grunnbeløpet (G) oppreguleres årlig, men på den annen side kunne Eddy også arvet mindre dersom faren etterlot seg en formue under 6,75 millioner kroner. Sannsynligvis ville en mindre sum penger nå, være langt mer verd for sønnen Eddy enn en hypotetisk større arv om et kvart århundre. På denne måten kunne Lene ha sittet i uskiftet bo

HALVE FARENS FORMUE TIL STE-MORS FJERNE SLEKTNINGER

• Romantikken blomstrer på eldresenteret, og enkemannen Erik (85) og enken Oline (85) kommer i lokalavisen når de gifter seg på sine eldre dager.
• Oline er barnløs mens Erik har sønnen Anders (61) fra sitt forrige ekteskap.

Noen år tidligere hadde Erik vunnet 12 millioner i lotto, som han investerte i ny bolig beregnet til sønnen. Erik ser ingen grunn til å inngå sær-ekkepakt med Oline, for han vet at både han selv ved eventuell skilsmisse, og sønnen ved hans død, kan skjevele boligen og alt annet Erik eide da han giftet seg.

Skjeveling betyr at verdier en person tar med seg inn i ekteskapet – eller senere får i arv eller gave fra andre enn ektefellen – kan holdes utenfor delingen av fellesverdier ved skilsmisse eller død.

Anders kommer godt overens med «stemoren» Oline. Så når faren dør noen år senere, tilbyr han henne uoppfordret å sitte i uskiftet bo de få årene hun måtte ha igjen å leve.

Når Oline også senere går bort, og uskifteboet skal skiftes, får Anders seg en ubehagelig overraskelse: Halvparten av alt faren har eid, inkludert halve boligen han selv bor i, havner hos Olines nevner. For skjevelingsretten bortfalt da uskifteboet ble etablert!

– Hvordan kunne dette skje?

– Normalt kan du selv, eller dine arvinger, skjevele alt du hadde med inn i et ekteskap. Men det Anders bittent fikk erfare her, er at ekteskapsloven gjør unntak fra skjevelingsretten når et uskiftebo senere skiftes, forklarer Nina Dybedahl.

Selv om dette dreier seg om arv, så finnes det også regler i ekteskapsloven som får stor betydning her. På grunn unntaket der, gjelder ikke skjevelingsregelen ved skifte av et uskiftebo. Uskifteboet blir normalt delt likt mellom de to arvegenene. Hva kunne vært gjort annerledes?

– Dette er en fallgrube og en særregel som ofte drukner i jungelen av informasjon om arv for folk flest. Dersom Anders hadde kontaktet rettsjelper eller advokat da faren døde, ville han blitt anbefalt å kun gi samtykke til uskifte dersom Oline godtok at hans fars skjevelingsrett skulle være i behold når Oline også falt fra eller hun skiftet i levende live.

FAMILIEHYTTA FORSVINNER UT AV FAMILIEN

• Peder (62) og Elisabeth (64) treffer hverandre i voksen alder. De gifter seg og kjøper en leilighet sammen, men tilbringer også mye tid på hytta som har vært i Elisabeths familie siden hun selv var barn.
• Peder har to sønner fra før, Pelle (33) og Patrik (32). Elisabeth har ingen barn, men hun har nært forhold til sin søsters to barn, Eli (31) og Elsa (30).

Etter noen år blir Elisabeth syk og dør. Siden de var gift, får Peder sitte i uskiftet bo. Det vil si at han disponerer Elisabeths formue så lenge han selv lever og ikke får ny samboer eller gifter seg på nytt.

Etter Elisabeths dødsfall reiser han mye på hytta sammen med sønnen Patrik og hans barn. Han vil gjerne at Patriks familie skal få

DINE OG MINE: Nye familiekonstellasjoner kan skape forviklinger med arv. Foto: ISTOCK

fortsette med dette i fremtiden, så han overdrar hytta til ham. Etter endringen i arveloven i fjor, er det ikke lenger totalforbudt for den som sitter i uskiftet bo å gi bort eiendom.

– Hvordan kunne Elisabeth sikret seg at hytta skulle bli i familien og gå i arv til nieseene?

– Dersom uskifteboet er så stort at hytteverdien ikke står i misforhold til total nettoformue i uskifteboet, er det riktig at man nå kan gi bort eiendom fra uskiftebo, sier Nina Dybedahl. Hun utdyper:

– Dessverre gir ikke arveloven noen konkret beløpsgrense eller prosentgrense for hva som er «i misforhold», så her må vi se til tidligere rettsavgjørelser. Disse tilsier at gaveoverføringen av hytta ligger i faresonen dersom hytteverdien utgjør 10 til 15 prosent totalen. Likevel har gaver på opptil 30 prosent

av uskifteboets verdi blitt godtatt, så det er ikke enkelt å forutsi sluttresultatet av en eventuell rettsak dersom hytteverdien ligger mellom 10 og 30 prosent av totalen. Men ligger hytteverdi under 10 prosent så kunne den gis bort.

Dette kunne Elisabeth gjort:

Sørgt for å få særleie på hytta med en ektepakt dersom Peder hadde akseptert det. Bedt sine foreldre om å legge særleiepåbud på hytta før hun fikk den. En ektefelle har nemlig ikke rett til å sitte i uskifte med den andre ektefellens særleie. Elisabeths arvinger kunne likevel samtykket til at Peder satt i uskifte med hytta, men på betingelse av at den ikke skulle overdras, og for eksempel på betingelse av at Elisabeths niese Eli og Elsa skulle ha bruksrett til den. Elisabeth kunne også opprettet

HYTTESTRID: Begge familier vil sikre seg retten til videre bruk av hytta. Foto: ISTOCK

testamente for hytta. Som barnløs kunne hun for eksempel bestemt at den skulle arves av hennes nieseer, eventuelt med en bruksrett til ektemannen inntil han nådde en viss alder hvor han neppe ville

kunne bruke den ofte.

En ektefelle kan også frata den andre ektefellen hele uskifteretten. Slikt testament er dog bare gyldig dersom ektefellen blir informert om det.

Noen råd for å unngå at arv ender i feil hender:

• Gjør unntak for partnerarv ved nære dødsfall

Bestem i testament at ektefelle eller samboer kun skal arve deg dersom han eller hun overlever deg med for eksempel fire uker. Da unngår du at arv tiltenkt din partner i stedet ender opp hos partnerens familie. Normalt må partner informeres om et slikt testament. En minsteav på 4G kan likevel ikke fratas ektefelle, eller en samboer som er forelder til ditt barn, med mindre han eller hun samtykker.

• Innsett sekundærarvinger for testamentsarv til partner

Mange testamenterer til fordel for sin partner med den følge at den formuen senere arves av partnerens familie. Det kan unngås: Sett inn din egen familie eller andre som såkalte sekundærarvinger i testamentet ved at du skriver hvem som skal arve (gjenavrende) arv etter deg når partneren også har falt fra. Eller bli enig med din partner om at han eller hun oppretter testament hvor din familie gjøres til arvinger av en like stor andel av totalformuen som din partner arvet etter deg.

• Innsett sekundærarving for umyndig barn med tidligere partner

Du kan skrive i testament at arv til livsarvinger som dør før de fyller 18 år, skal videreføres til noen andre. Da arver ikke din eks noe av din formue via deres felles barn. Arvelovens § 54: «Arvelateren kan bestemme ved testament hvorvidt en livsarving mottatt pliktdeleav skal fordeles for det tilfellet at livsarvingen dør før fylte 18 år»

• Gjør en avtale med barn fra tidligere partner

Barn du har med tidligere partner vil normalt akseptere å gi forhåndsavkall på arv, eller samtykke til et testament der noen andre får dennes arv, dersom han eller hun selv skulle falle fra kort tid etter deg. Ofte settes det en grense på fire uker på slike avtaler. Da arver ikke din eks din formue via barnet, selv om barn egentlig har krav på å arve 2/3 dog maks 15G – etter deg. Ta kontakt med rettsjelper eller advokat for å avklare hvordan slikt testamentsamtykke eller arveavkall må utformes for å være gyldig.

• Send inn separasjonsbegjøring etter samlivsbrudd for ektefeller

Har du testamentert mer enn den andelen som din ektefelle har krav på etter loven, så gjelder ikke testamentet ved samlivsbrudd (Al. § 58c). Men din ektefelles arverett etter loven (fra 25 prosent til 100 prosent) bortfaller ikke ved samlivsbrudd. Den lovbestemte arveretten bortfaller først når eventuell separasjonsbegjøring er kommet frem til det offentlige, og selvfølgelig når skilsmisse er innvilget. Siden man kan skilles uten separasjonsbegjøring etter to års samlivsbrudd, er det mange som ikke sender inn slik. Rådet er likevel å sende inn separasjonsbegjøring! Alternativt: reduser ektefellearven til lovens minimum med testamentet, og informer din ektefelle. Da unngår du at din eks arver opptil 100 prosent av din formue hvis du dør i perioden fra samlivsbrudd til dere blir skilt.

• Ikke gi samtykke til uskifte uten vilkår dersom din forelder hadde skjevelingsformue. Dersom din avdøde forelder hadde stor formue fra før ekteskapet eller arvet/gave i løpet av ekteskapet (skjevelingsformue), bør du sette vilkår for eventuelt uskiftesamtykke: Den gjenlevende må godta at din forelders skjevelingsrett skal opprettholdes på senere skifte.

• Ikke velg uskifte dersom du har skjevelingsformue. Jo større skjevelingsformue du har, jo større grunn til å avstå fra uskiftet bo, selv om du skulle ha krav på det eller få samtykke fra arvingene til din samboer eller ektefelle. Ved senere skifte, må du normalt dele skjevelingsformuen likt med dine ektefelles arvinger. Ved å skifte – altså gjøre opp arven – med en gang beholder du skjevelingsformuen for deg og din familie.

• Når du arver bolig som bør forbli i familien:

Før du mottar en slik eiendom: Be dine foreldre om å gi eller testamenterer eiendommen med særleiepåbud. Dersom du allerede har mottatt eiendommen og din ektefelle er samarbeidsvillig: Opprett ektepakt om særleie for eiendommen. Siste mulighet: Opprett testament hvor din ektefelle fratas uskifteretten for eiendommen som kommer fra din familie, og informer ektefellen om testamentet. På disse måtene unngår du at din ektefelle overtar familieeiendommen i uskifte med den risikoen det innebærer for at eiendommen kommer ut av din familie.

Kilde: Nina Dybedahl, gründer Weibjørnsene

NY KONE VIL HA BARNAS ARV

• Enkemannen Tore (80) forelsker seg på ferie, og gifter seg med Tanja (35)
• Tore har to barn fra før. Begge er på Tanjas alder.

Et par år etter bryllupet får Tore hjerteinfarkt og dør. Da begynner kampen om arven. Tanja mener at hun kan sitte i uskiftet bo og disponere hans formue resten av sitt liv. Tores to barn mener at farens vilje var at de to skulle arve alt. Og nå er jo begge deres foreldre døde, så de mener at arven etter dem skal skiftes her og nå.

Hvordan kunne Tore tatt grep for han døde for å styre arven dit han ville?

– Tore kunne skrevet testament der Tanja ikke fikk mer enn ektefelles pliktdeleav, som utgjør en fjerdedel av formuen, sier Nina Dybedahl. Og fortsetter:

NY KONE: Når ektemannens særkullsbarn ikke vil ha enken sitte i uskiftet bo, må arven skiftes. Foto: ISTOCK

– Tores to særkullsbarn vil tydeligvis ikke samtykke til uskifte for Tanja. Da vil boet måtte skiftes på vanlig måte slik:

Forutsatt at Tore var den eneste som hadde med seg formue inn i

ekteskapet, kan særkullsbarna kreve full skjeveling av farens formue, selv om ekteparet ikke hadde opprettet særleiepakt. Derfor vil Tanja måtte neie seg med ektefellearven på en fjerdedel av Tores formue.